

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้านอกจากจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการประกอบเข้าด้วยกันแล้ว คนนับเป็นปัจจัยที่สำคัญโดยเฉพาะคุณภาพของคนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ "ความมีวินัย" ทั้งนี้เพราะการพัฒนาของไทยก่อให้เกิดสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ในปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว ย่อมนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของแบบแผนวิถีชีวิตเดิม

การที่ประเทศไทยของเราประสบปัญหาต่าง ๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดวินัยที่จะใช้บังคับตนเอง ในปัจจุบันได้รับอารยธรรม วัฒนธรรมตะวันตกบางอย่างที่ขัดต่อวัฒนธรรมไทยเข้ามาประพาสโดยมิได้พิจารณาไตร่ตรองก่อน เป็นเหตุให้ประเทศเจริญพัฒนาก้าวหน้า ส่วนทางระหว่างวัตถุและจิตใจหากคนไทยมีวินัย มีระเบียบ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด อดทน ก็จะทำให้สังคมไทยเจริญก้าวหน้า เป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น มีปัญหาน้อยกว่าปัจจุบัน

วินัยเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับสังคมไทย จะเห็นได้จากพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ที่ได้พระราชทานเนื่องในพิธีพระราชทานกระบี่และประกาศนียบัตรแก่นักเรียนนายร้อยผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2517 เกี่ยวกับ วินัยความว่า

"วินัยในปัจจุบัน มีคนบางส่วนมองเห็นไปว่าไม่สู้จะมีความหมาย นึกว่าเป็นสิ่งที่สมมติตั้งขึ้นโดยปราศจากเหตุผลที่อิสรชนจะยอมรับได้เต็มที่ แท้จริงไม่ว่าวินัยหรือวินัยโดยทั่วไปเป็นของจำเป็นอย่างยิ่งยวด เพราะเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีอยู่สำหรับความเรียบร้อยเป็นปกติของบุคคล ของการงาน ของสังคมและบ้านเมือง นับว่าเป็นปัจจัยและพลังส่วนหนึ่ง ซึ่งทำให้การทุกอย่างดำเนินไปได้ด้วยดี โดยสะดวกและบรรลุผลอย่างถูกต้อง" (2517 อ้างถึงใน ประสงค์ สุวรรณบุบผา, 2528)

วินัยทางโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นเพราะนักเรียนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า เด็ก

เจริญงอกงามด้วยการเอาอย่าง การแนะนำ และการนำทาง ผู้ที่ควรจะให้ตัวอย่างอันดี และนำไปในทางที่ดีก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียน เด็กเป็นผู้ที่อยู่ในภาวะที่จะเติบโต จึงอยู่ในภาวะเหมือนชีวิตทั้งหลาย นอกจากเพาะแล้วเอามาปลูก และให้น้ำให้ปุ๋ยแล้วบางที่เราควรนำไม้ปักไว้ข้างๆ เพื่อยึดเหนี่ยวไม่ให้เอนไ้จากแนวตั้ง เพราะภัยจากทางอื่น เช่น ลม นานๆ ก็ชยาสเชือกออกเสียว เพื่อให้ต้นไม้ได้วางรากฐานยึดกับพื้นดินตั้งลำต้นถูกต้องตามแนวที่พืชควรตั้งตัว วินัยเป็นเครื่องมือที่จะให้เด็กยึดเหนี่ยวอยู่ในทางที่ดี ที่ถูกต้อง พ่อแม่ ครูอาจารย์ที่ไม่มีความเชื่อฟัง ความซื่อสัตย์ แนวความประพฤติ ศีลธรรม เท่ากับว่าได้คลายเชือกก่อนที่เด็กจะฝังรากอยู่ในแนวความประพฤติที่ดี ยังตั้งตนไม่ได้ ซึ่งอาจทำให้สิ่งแวดล้อมในทางไม่ดี จากเพื่อนฝูงที่ไม่ดีนำไปสู่ความชั่ว กลายเป็นต้นไม้ที่มีลำต้นเอียงไปในที่สุด

ปัญหาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเด็กมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งอาจเกิดอารมณ์รุนแรงและมีปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากการพัฒนาทางร่างกาย การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศไม่ได้ ความล้มเหลวด้านการเรียน การขาดความรักความสนใจความเข้าใจจากทางบ้าน (พรหมทิภา รุจิพร, 2534) การประพฤตินิสัยของนักเรียนมีหลายรูปแบบแต่อาจจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. ความผิดขนาดเบา ได้แก่ การแต่งกายและไว้ทรงผมผิดระเบียบ 2. ความผิดขนาดปานกลาง ได้แก่ การสูบบุหรี่ หลบหนีการเรียน การดื่มสุรา เป็นต้น 3. ความผิดขนาดหนัก ได้แก่ ก่อการวิวาท มีอาวุธครอบครอง เสพยาเสพติดบางชนิดและเล่นการพนัน เป็นต้น (ฉัตรสุนัน พฤติวิทยายุ, 2537)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัย ทำให้ทราบว่าพฤติกรรมผิดวินัยของเด็กนักเรียน เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ ความคิดหรือความรู้สึกที่มีต่อตนเองของนักเรียน อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กนักเรียนมีความประพฤติผิดวินัย ความคิดหรือความรู้สึกที่มีต่อตนเองนี้ทางจิตวิทยาเรียกว่า "มโนภาพแห่งตน" หรืออัตมโนทัศน์ ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาเรื่องนี้เป็นต้นว่า เฮิร์ลอค (Hurlock, 1974) กล่าวถึงอัตมโนทัศน์หรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เป็นสิ่งที่มีบทบาทในการชี้นำพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นสิ่งที่กำหนดคุณภาพของพฤติกรรมที่คนเราแสดงออกต่อบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม

พเฮาว์ เกาท์ทท์ทง (2534) และประเทือง แดงงาม (2520) กล่าวถึงอัตมโนทัศน์ในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่แสดงให้เห็นอิทธิพลของความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวกหรือทางลบจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่างกันและจะสะท้อนให้เห็นว่าเด็กมองคนอื่นอย่างไร ถ้า

เด็กมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางบวก เด็กจะมีพฤติกรรมต่อคนอื่นที่ดีเกี่ยวกับตน เห็นคุณค่าในผู้อื่น ในทางตรงกันข้ามเด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบก็จะมีความรู้สึกเช่นนี้กับผู้อื่น

กล่าวโดยสรุป บุคคลใดที่มีอัตมโนทัศน์ที่ดี ก็จะมีการกระทำที่เหมาะสมและมีสุขภาพจิตที่ดี แต่หากบุคคลใดมีอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดีก็จะทำให้บุคคลนั้นมีการกระทำที่สร้างปัญหาให้แก่ตนและผู้อื่น การศึกษาอัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่ทำผิวนัยและนักเรียนที่ไม่ทำผิวนัย จะทำให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดภายในของนักเรียนได้ดีขึ้น

การอบรมเลี้ยงดูในสังคมปัจจุบัน ความสำคัญของสถาบันครอบครัวยังมีความสำคัญต่อชีวิตของเด็กในการสร้างลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพของเด็กตั้งแต่เล็กจนโต ซึ่งในแต่ละครอบครัวมีวิถีทางการดำเนินชีวิตเป็นแบบของตนเอง ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและองค์ประกอบอื่นๆ ในเรื่องนี้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของบุคคล ดังที่รอเจอร์ส (Rogers, 1972 : อ้างถึงใน พเยาว์ เกาทัณฑ์ทอง, 2534) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ คือ 1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) 2. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) 3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Laissez Faire) การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบล้วนมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางวินัยของเด็ก เพราะการอบรมเลี้ยงดูหรือแบบแผนวิถีการที่บิดามารดาผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กนั้น เป็นรากฐานในการพัฒนาบุคคลด้านต่าง ๆ เพราะเด็กส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาครอบครัวอยู่ หากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม เด็กจะมีสุขภาพจิตที่ดีไม่มีปัญหาเมื่อเติบโตขึ้น

สภาพแวดล้อมก็มีส่วนพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งวิรัช วรณรัตน์ (2523) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กว่าโรงเรียนมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กเป็นอันดับสองรองลงมาจากบ้าน วัตถุประสงค์ของการให้การศึกษา คือประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กให้เป็นที่ยอมรับของสังคมให้เด็กอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กาญจนา ศรีภาณิลินธุ์ (2533) ได้กล่าวถึงต้นเหตุของปัญหาวินัยที่เกิดจากโรงเรียน ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งควรจะได้รับ การตรวจสอบอยู่เสมอ นั้นได้แก่ ต้นเหตุต่อไปนี้คือ 1. วิชาที่จัดให้เรียนยากเกินไป 2. วิชาที่จัดให้เรียนง่ายเกินไป 3. วิชาที่จัดให้เรียนไม่ตรงกับ ความสนใจหรือความต้องการ 4. การมอบหมายงานให้นักเรียนทำในชั้นเรียนหนัก หรือ

เบาเกินไปอธิบายไม่ชัดและการประเมินขาดความยุติธรรม 5. เนื้อหาและกิจกรรมของแต่ละวิชาอาจจะวางแผนไว้ไม่ดีพอ 6. การจัดที่นั่งเรียนให้กับเด็กไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี 7. เด็กที่เรียนไม่ทันไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือเท่าที่ควร 8. อาจมีความขัดแย้งกันระหว่างนักเรียนกับครู

การศึกษาสาเหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมผิ่ววินัยอันอาจมีสาเหตุที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนและทำการแก้ไขให้หมดไปเสียก่อนนั้น น่าจะมีผลดีมากกว่าการลงโทษ ดังที่โฮเวอร์ด์และเจนกินส์ (Howard and Jenkins, 1976: อ้างถึงใน ประเทิน มหาจันทร์, 2521) ได้กล่าวว่า "สาเหตุหลายอย่างที่ทำให้นักเรียนประพฤติผิ่ววินัยนั้น ความจริงมักเป็นเรื่องที่ฝังรากลึกอยู่ในสภาพทั่ว ๆ ไปของนักเรียนนั่นเอง ความประพฤติของนักเรียนจะดีขึ้นได้มากที่สุดก็ต่อเมื่อสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพทั่ว ๆ ไปของโรงเรียนให้ได้เสียก่อน"

ชาร์ลส์ และเบลน (Charles and Blaine, 1981) กล่าวว่า "การขาดระเบียบวินัยของนักเรียนไม่เพียงแต่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของตนและเพื่อนร่วมชั้นเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อครูผู้สอนอีกด้วย กล่าวคือในด้านสุขภาพจิตหากครูไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่รบกวนกระบวนการเรียนการสอนได้แล้ว จะทำให้ครูเบื่อหน่ายการสอนมีทัศนคติไม่ดีต่อนักเรียนต่อชั้นเรียน ตลอดจนขาดความกระตือรือร้นในการสอน

จากเหตุผลและแนวคิดที่เสนอมานี้ทำให้ผู้วิจัยซึ่งทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยม ตระหนักในปัญหาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ทั้งยังทำให้สุขภาพจิตของอาจารย์ผู้สอนเสีย และทำให้ชื่อเสียงของโรงเรียนและสังคมทั่วไปเกิดความเสื่อมเสีย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิ่ววินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิ่ววินัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดู ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิ่ววินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนระหว่างนักเรียนที่มี

พฤติกรรมผิดวินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนกับอัตมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและค้นหาตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยมีอัตมโนทัศน์แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแตกต่างกัน
4. ตัวแปรด้านอัตมโนทัศน์ การได้รับการอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนและมีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 จำนวน 12,054 คน

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 390 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยจำนวน 195 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย ซึ่งได้จากการคัดเลือกของครูฝ่ายปกครองจำนวน 195 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวแปรเพื่อตรวจสอบสมมติฐานดังนี้

ตัวแปรตรวจสอบสมมติฐานข้อ 1, 2, 3

1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ อัตมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน

ตัวแปรตรวจสอบสมมติฐานข้อ 4

1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

6.1 การตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามถามด้วยความจริงใจ

6.2 นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิดวินัย และนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มที่พฤติกรรมอยู่ในวินัยตามที่ทางโรงเรียนกำหนด เชื่อถือได้

1.6 คำจำกัดความ

1. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 จำนวน 8 โรงเรียน

2. พฤติกรรมด้านวินัย หมายถึง การกระทำของนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบและกฎข้อบังคับของโรงเรียนใน 3 ด้าน คือด้านการเรียน ด้านการแต่งกาย และด้านความประพฤติของนักเรียน โดยพฤติกรรมด้านวินัยแบ่งออกเป็นพฤติกรรมอยู่ในวินัยและพฤติกรรมผิดวินัย

1. พฤติกรรมอยู่ในวินัย หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่ทางโรงเรียนระบุว่า เป็นไปตามระเบียบหรือกฎข้อบังคับของโรงเรียน

2. พฤติกรรมผิดวินัย หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่ทางโรงเรียนระบุว่า ผ่าฝืน หรือไม่อยู่ในระเบียบกฎข้อบังคับของโรงเรียนตามที่ทางโรงเรียนได้บันทึกในด้านใดด้านหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ด้านการเรียน ได้แก่ การกระทำการทุจริตในการสอบ นำหนังสืออื่นขึ้นมาอ่านขณะครูกำลังสอน เอางานอื่นมาทำขณะที่ครูกำลังสอน คູส หรือหยอกล้อเพื่อนขณะที่ครูกำลังสอน ลอกการบ้านเพื่อนไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

- ด้านการแต่งกาย ได้แก่ การไว้ผมยาวเกินกำหนด ปลอมซายเสื้อไว้นอกกางเกง นุ่งกระโปรงหรือกางเกงสั้น สวมเครื่องประดับมาโรงเรียน สวมเสื้อผ้าที่ปักอักษรไม่เรียบร้อย

- ด้านความประพฤติ ได้แก่ การเล่นการพนัน แสดงกิริยาไม่เคารพครู หนีเรียน ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน ประพฤติตนทำนองชั่วช้า สุบบุหรี เสพของมีนเมา เที่ยวเตร่ในสถานเริงรมย์ ลักขโมย ชกต่อย ทะเลาะวิวาท พุดจาพดาดคาย พุดปลกกับครู หรือของเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาต มาโรงเรียนสาย หนีการทำเวร

3. อัดมโนทัศน์ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมที่นักเรียนมีต่อตนเองในด้านต่างๆ อันเกิดจากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อมในที่นี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านตามแนวคิดของรอกเจอร์ส (Rogers, 1951: อ้างถึงใน นงนุช โรจนเลิศ, 2533) ดังนี้

1. อัดมโนทัศน์ด้านค่านิยมเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ (Academic Value) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียน แรงจูงใจ ทักษะในการเรียน แรงกดดันจากที่บ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถและการเลือกอาชีพ

2. อัดมโนทัศน์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือ ความรู้สึกต่อตนเอง ในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน การทำงานร่วมกับคนอื่น และการเข้าสังคม

3. อัดมโนทัศน์ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotional Adjustment) คือ ความรู้สึกต่อตนเองทางด้านความกดดันทางอารมณ์ ความวิตกกังวลใจ ความสุข ความเครียด ความเบื่อหน่าย ความขุ่นเคืองใจ ทั้งนี้ อัดมโนทัศน์ วัดได้จากแบบสอบถามอัดมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของนงนุช โรจนเลิศ (2533) และพะเยาว์ เกาทัณฑ์ทอง (2534)

4. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน ในการอบรมเลี้ยงดูทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งทางวาจา และการกระทำ ทำให้นักเรียนรับรู้ทั้งความรู้สึก และการกระทำดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือ

ผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจ หรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสเหมาะสม

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ ถูกควบคุมและอยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกัน ให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเองและมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้ง หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควรมักใช้วิธีวิจารณ์ตำหนิลงโทษรุนแรง และปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

ทั้งนี้ แบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนได้รับ วัดได้จากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของพเฮาว์ เกาท์นัททอง (2534)

5. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

1. พฤติกรรมของครู หมายถึง การกระทำของครู ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ครูเป็นกันเอง มีเมตตาต่อนักเรียน มีอารมณ์ขัน และเป็นคนร่าเริง การแต่งตัวที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่นักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำงานดี

- ด้านความประพฤติ ได้แก่ การปฏิบัติตนเหมาะสมกับความเป็นครู

- ด้านการปกครอง ได้แก่ การควบคุมดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย หรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับของทางโรงเรียน

2. ด้านการสอน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3. กลุ่มเพื่อน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อความสัมพันธ์กับเพื่อน ทั้งเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อนร่วมโรงเรียน

ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน วัลได้จากแบบ สอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบ สอบถามของพเยาว์ เกาทันท์ทอง (2534)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อทราบปัญหา และสาเหตุของพฤติกรรมผิวนัยของนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการช่วยเหลือ และแก้ไขสำหรับผู้บริหาร ครูอาจารย์ ครูแนะแนว
- 2) เพื่อให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และครูเข้าใจสภาพของนักเรียนที่ผิวนัย และ ปรับปรุงข้อบกพร่องที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผิวนัยในนักเรียน